

Preek 05-02-2017

Ds Richard Vissinga

Matteüs 5, 13-16 en Jesaja 43, 9-12

Lieve gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Wie met Jezus optrekt, wie zich door hem laat inspireren, die kan voor verrassingen komen te staan.

't Is dat we ze allemaal wel kennen, de woorden van vanmorgen; maar als we ze op ons laten inwerken, wrijven we toch wel onze oren uit.

Jullie zijn, zegt hij, het zout van de aarde en het licht in de wereld. Dat zijn jullie. Zout en licht.

Wij kijken wel op van die woorden.

Als hij nou had gezegd: zout van de aarde, licht in de wereld, dat móeten jullie worden, of: dat kúnnen jullie worden, ja, dan zouden wij zeggen: nou ja, Heer, luister, wij zijn ook maar gewone mensen. We willen wel ons best doen, maar ja, ons karakter hè, of wat ons allemaal is overkomen ... enzo. Dan zouden we Jezus vragen er begrip voor te hebben, dat we niet echt zout en licht zijn.

Maar zo zit het niet. Jezus zegt: je bent het. Punt uit.

Je bent het. Vanaf het moment dat Jezus Christus iets in ons leven gaat betekenen. Dan betekenen we zélf iets. Als gemeente, als enkeling.

Als Jezus deze woorden uitspreekt, als een tweede Mozes vanaf de berg, zo vlak nadat hij mensen heeft gelukgewenst die nederig zijn van hart, die treuren, de zachtmoedigen, degenen die honger en dorst naar gerechtigheid, de barmhartigen, degenen die zuiver van hart zijn, de vredestichters en degenen die vanwege de gerechtigheid vervolgd worden,

als hij de woorden van vanmorgen uitspreekt, dan ziet hij niet een uitgelezen vroom gezelschap voor zich, maar dan richt hij zich tot mensen, die leven aan de rafelranden van de samenleving, mensen die de hele dag druk in de weer zijn om te leven en om te overleven, mensen op wie de last van het gewone leven, dat wij allemaal zo goed kennen soms zo zwaar drukt. Hij ziet ze voor zich, de mensenmassa die uitgelopen is om van hem een glimp op te vangen, een woord te horen, dat hen helpt. Wie weet, een woord om mee te leven.

Waarom gebruikt Jezus deze woorden?

Zout. Wat is dat? Wat doet dat?

In elk geval: het is niet kostbaar. Niemand zal zeggen: we moeten zuinig aan doen met zout, het is niet meer te betalen. Hooguit, we moeten zuinig aan doen met zout, want we krijgen er veel te veel van binnen. En dat is dan weer niet goed voor onze gezondheid.

Jezus bedoelt: christen-zijn is iets heel gewoons, iets alledaags, dat ben je in alle bescheidenheid. Zo gewoon als zout.

En wat doet zout? Als je een zoutloos dieet moet volgen, dan weet je het maar al te goed. Zonder zout: er is niets aan, het eten is flauw, of je een klap in je gezicht krijgt.

Daarnaast reinigt en zuivert zout. Het weert bederf.

Vroeger, toen er nog geen diepvriesproducten en blikken waren, werd groente ingemaakt met zout. Zo bleef het de hele winter goed.

En d'r is nog iets. Het is iets wat je niet ziet. Het dringt overal in door, zonder dat je het nog kunt onderscheiden. Het is opgegaan, ondergegaan. En mocht je het toch nog zien, dan is het juist niet goed. Want zout mag niet gaan klonteren. Dat bederft het hele gerecht.

Zijn wij dat? Is zó ons geloof? Bewaart ons geloof de wereld? Brengt het geloof van de kerk de wereld op smaak? Laten we oppassen voor zulke grote woorden.

Christenen zijn mensen die in de wereld leven. Die zich niet van anderen onderscheiden. Die hun leven leven en hun werk doen. Die keuzes maken. Die goede en foute beslissingen nemen.

Maar er is iets. Iets dat niet van henzelf is. Als er iets bijzonders is in hun leven, dan is dat de manier waarop ze het woord van de Heer horen en bewaren. Luisteren en ermee leven, in alle eenvoud, zonder op effect uit te zijn, zonder er mee te koop te lopen. Hopen en geloven dat het betekenis heeft en zinvol is. Wat de mensen er ook van vinden. Wat ze er ook van zeggen.

En als ze het woord niet meer horen en bewaren, dan is hun geloof niets meer waard. Smakeloos geworden als zout waar geen kracht meer in zit. Niets meer waard. Weggooien dus.

Leven als zout is kritisch leven. Dat je tegen sommige dingen bewust ja zegt, en tegen andere dingen bewust nee. Dat je accenten plaatst. Dat je soms, misschien wel vaak, dwars ingaat tegen wat 'men' zegt en vindt. Dat je bewaart wat de moeite waard is en opgeeft wat een lege vorm is geworden.

Zo zijn er vormen van zondagsheiliging die achterhaald zijn. Maar het is en blijft zinvol om ruimte te maken voor rust en opademen en samen zijn.

Er zijn vormen van ouderlijk gezag die uit de tijd zijn. Maar het is en blijft zinvol dat de generaties elkaar hoog houden; dat de verhalen van het heil worden doorgegeven.

Velen hebben slechte herinneringen aan de sociale controle van vroeger. Maar mensen van vandaag hebben meer nog dan vroeger behoefte aan medeleven en aandacht, aan een gebaar, een woord van herkenning.

Ouderen hebben de tijd nog meegemaakt dat ieder dubbeltje eerst werd omgekeerd voordat het werd uitgegeven. Vandaag beschikken vele jongeren en ouderen over veel geld. Maar het is goed te beseffen, dat geld niet gelukkig maakt. Dat je beter kunt investeren in vriendschap en betrokkenheid op elkaar.

Jezus zegt dat wij zout zijn. Hij gaat er vanuit dat wie hem volgen, op een levende en steeds nieuwe manier bezig zijn met het woord van Christus. Hij gaat er van uit dat de bewarende, reddende en smaakmakende krachten van het Koninkrijk van God door ons werkzaam zijn!

Jullie zijn het licht in de wereld. Een ander beeld. Wél zichtbaar. Net als een stad op een berg.

Net als een lamp op een standaard. Een lamp – daar zet je geen domper op. Stel je voor.

Licht moet goed zichtbaar zijn.

Opnieuw moeten we goed bedenken dat Jezus niet zegt: jullie moeten licht worden. Nee, je bent het! Je hoeft je er niet voor op te werken, je hoeft niet te doen alsof, je hoeft niet expres te gaan stralen. Je bent het en dat zal blijken.

Wanneer? Als je het licht van het Licht opvangt en weerkaatst.

Gewoon doen wat er te doen is. En zeggen wat er te zeggen is. In alle bescheidenheid. Leven met elkaar als gemeente. Hartelijk, betrokken, duidelijk, en steeds open naar anderen toe.

Een open en gastvrije gemeente. Die nieuwkomers tijdens het koffiedrinken hartelijk welkom heet. Op wie wij met onze gastvrijheid afstappen. Benieuwd wie hij of zij is.

Een gemeente die dienstbaar is aan de omgeving. Die biedt waar mensen behoefte aan hebben. Ontmoeting, verdieping, beraad, delen van zin.

Dan zullen de mensen zeggen: daar heb ik wat aan gehad. Goed dat er 'kerk' is; het heeft mijn bestaan verhelderd. Het heeft me geholpen met mijn levensvragen.

Dan zeggen wij: hé, dat hebben wij niet geweten, wat een wonder!

Dan zullen ze je goede werken zien, niet jou, en de Vader verheerlijken, niet jou.

Er is niet zo heel veel zout nodig om een gerecht op smaak te brengen.

En een klein kaarsvlammetje brengt al heel wat licht in een donkere kamer.

Ik weet niet of Jezus veel mensen nodig heeft. Wij kijken in de kerk graag naar veel en vol.

Maar wat Jezus vooral nodig heeft, dat zijn geïnspireerde mensen. Mensen die zijn weg willen gaan. In hem geloven, op hem vertrouwen.

Laten wij het lef hebben om de woorden van Jezus waar te laten zijn. En ons ook daadwerkelijk zo gaan gedragen. Want daar is Jezus op uit. Daar is het hem om begonnen. Dat we ook gewoon gaan doen wat we zijn: zout en licht.

Amen